

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-PT

Datum: 26. mart 2009.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija Iain Bonomy, predsjedavajući
sudija Christoph Flügge
sudija Michèle Picard

V.d. sekretara: g. John Hocking

Odluka od: 26. marta 2009.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU TUŽILAŠTVA ZA UTVRĐIVANJE DA OPTUŽENI
RAZUMIJE ENGLESKI ZA POTREBE STATUTA I PRAVILNIKA O POSTUPKU
I DOKAZIMA**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
g. Mark B. Harmon
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

Prijevod

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu tužilaštva za utvrđivanje da optuženi razumije engleski za potrebe Statuta i Pravilnika", podnesenom 17. februara 2009. (dalje u tekstu: Zahtjev) i "Odgovoru na Zahtjev tužilaštva za utvrđivanje da optuženi razumije engleski", koji je 20. marta 2009. dostavio optuženi (dalje u tekstu: Odgovor) i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Kratak proceduralni kontekst

1. Optuženi Radovan Karadžić je izabrao mogućnost da se sam zastupa. U tome mu pomažu dva pravna saradnika i jedan istražitelj koje je imenovao Sekretarijat Međunarodnog suda i koji su plaćeni u skladu sa Sistemom Sekretarijata za pružanje naknade osobama koje pomažu optuženima koji se sami zastupaju (dalje u tekstu: Sistem), kao i više savjetnika na *pro bono* osnovi i stažista. Pretresno vijeće je 25. septembra 2008. donijelo "Odluku po zahtjevu optuženog da mu se sav materijal, uključujući transkripte, dostavlja na srpskom jeziku i ćiriličnom pismu" (dalje u tekstu: Odluka od 25. septembra), u kojoj je podsjetilo Tužilaštvo (dalje u tekstu: tužilac) na njegove obaveze u vezi s objelodanjivanjem.¹ Pretresno vijeće je konstatovalo da će, za potrebe navedene Odluke, postupati na osnovu pretpostavke da je srpski jezik (maternji jezik optuženog), koji je na Međunarodnom sudu poznat kao "bosanski/hrvatski/srpski" jezik, prikladan jezik na kom optuženi treba primati dokumente propisane u skladu sa Statutom Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) i Pravilnikom o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik). Ni tužilac ni Sekretarijat nisu u to vrijeme iznijeli tvrdnju da optuženi može razumjeti engleski.² Nadalje, Pretresno vijeće je konstatovalo sljedeće:

U mjeri u kojoj se "sv[i] materijal[i]" iz Prijedloga odnose na materijal koji se objelodanjuje na osnovu pravila 66(A) Pravilnika, Pretresno vijeće ističe da se, u skladu s odredbama pravila 66(A)(i), materijal priložen uz optužnicu i mora staviti na raspolaganje optuženom na jeziku koji razumije. Pored toga, izjave svih svjedoka koje tužilac namjerava da pozove da svjedoče na suđenju takođe se, u skladu s pravilom 66(A)(ii), moraju staviti na raspolaganje optuženom na jeziku koji razumije, u roku koji odredi pretresno vijeće. Nadalje, s obzirom na značaj tog materijala i činjenicu da optuženi trenutno sam sebe zastupa, *Pretresno vijeće smatra da se svi transkripti koji se objelodanjuju na osnovu pravila*

¹ Odluka od 25. septembra, par. 17.

² Odluka od 25. septembra, par. 10.

Prijevod

66(A) moraju transkribovati na jezik koji optuženi razumije, a ne dostavljati u audio-formatu.³
[naglasak dodat]

2. Poslije navedene Odluke, optuženi je podnio zahtjev za daljnje objelodanivanje.⁴ U svom odgovoru na taj zahtjev tužilac ga je razmotrio i zatražio preispitivanje Odluke Vijeća od 25. septembra. Taj zahtjev za preispitivanje je podnesen na osnovu toga što (i) je postalo jasno, otkada je donesena Odluka od 25. septembra, da, za potrebe pravila 66(A), optuženi može razumijeti engleski jezik i da mu je takođe kao pravni saradnik dodijeljen visoko kvalifikovani pravnik koji govori engleski jezik; i (ii) Odluka od 25. septembra nije u skladu s precedentnim pravom Međunarodnog suda i "praktično je neprovođiva" budući da bi transkribovanje na bosanski/hrvatski/srpski jezik iziskivalo značajan utrošak vremena i resursa.⁵

3. Pretresno vijeće je 25. novembra 2008. donijelo "Odluku po zahtjevu optuženog za potpuno objelodanjivanje popratnog materijala" (dalje u tekstu: Odluka od 25. novembra) kojom je potvrdilo svoju Odluku od 25. septembra. Vijeće je konstatovalo da tužilac, ispunjavajući svoje obaveze na osnovu pravila 66(A)(i) mora optuženom objelodaniti relevantne materijale na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku u transkribovanom obliku, a ne u obliku audio dosjea.⁶ Vijeće je izjavilo da je, "[k]ada je u Odluci od 25. septembra rješavalo u vezi s formatom u kojem treba objelodaniti iskaze svjedoka prema pravilu 66(A), Pretresno vijeće je bilo svjesno da je zauzelo stav koji se razlikuje od stava koji su zauzela neka druga pretresna vijeća, posebno u vezi s pravilom 66(A)(ii)".⁷ Vijeće je takođe naglasilo da u Odluci od 25. septembra "nije donesena konačna odluka o jeziku na kojem će biti sav materijal, nego samo odluka o jeziku za potrebe objelodanjivanja prema pravilu 66(A) kako bi se omogućio ekspeditivan nastavak postupka".⁸ Najzad, Vijeće je napomenulo da postoje neki dokazi o tome da optuženi može razumjeti engleski jezik ali da, s obzirom na neodređenost argumenta

³ Odluka od 25. septembra, par. 11.

⁴ Zahtjev za potpuno objelodanjivanje popratnog materijala, 7. novembar 2008.

⁵ Odgovor tužilaštva na Karadžićev zahtjev za potpuno objelodanjivanje popratnog materijala i Zahtjev tužilaštva za preispitivanje ili razjašnjenje Odluke Vijeća od 25. septembra 2008., par. 11, 13–19, 20–22.

⁶ Odluka od 25. novembra, par. 23.

⁷ Odluka od 25. novembra, par. 28 [naglasak dodat].

⁸ Odluka od 25. novembra, par. 29 [naglasak dodat].

Prijevod

tužioca u tom pogledu, nije spremno zaključiti da se optuženi mogao nositi s pravnim pitanjima na engleskom jeziku.⁹

II. Argumenti strana u postupku

4. Tužilac u predmetnom Zahtjevu traži od Pretresnog vijeća da utvrdi da optuženi razumije engleski za potrebe Statuta i Pravilnika.¹⁰ Tužilac tvrdi da valjano traži to utvrđivanje putem zahtjeva budući da je Vijeće u svojim ranijim odlukama od 25. septembra i 25. novembra izjavilo da je bosanski/hrvatski/srpski prikladan jezik, samo za potrebe tih odluka. Stoga, tužilac tvrdi da bi se dvije ranije Odluke trebale ograničavati samo na objelodanjivanje na osnovu pravila 66(A)(i). Međutim, tužilac takođe ima u vidu to da se predmetne odluke u opštijem smislu odnose na pravilo 66(A) i tvrdi da, ukoliko se utvrđivanje valjano traži zahtjevom za preispitivanje, argumenti tužioca zadovoljavaju traženi standard kako bi Vijeće moglo iskoristiti svoje diskreciono ovlaštenje u tom pogledu.¹¹

5. U prilog svom Zahtjevu, tužilac tvrdi da je optuženi sposoban da govori i piše na engleskom jeziku "u najmanju ruku, još od 1974. godine", u kojoj je godinu dana pohađao Univerzitet Columbia u Sjedinjenim Državama, gdje su njegove studije uključivale poeziju na engleskom jeziku.¹² Tužilac dalje navodi primjere kojima potkrepljuje tu tvrdnju, konkretno, učešće optuženog u složenim političkim pregovorima tokom sukoba u Bosni i Hercegovini od 1992. do 1995. godine, koji su vođeni na engleskom jeziku, kontakte s inostranim političarima i diplomatama koje je imao u svojstvu predsjednika Republike Srpske, i "opširne intervjuve medijima" koje je davao na engleskom jeziku. Tužilac je svom Zahtjevu priložio osam audio-vizuelnih uzoraka tih razgovora.¹³

6. Kao završnu tvrdnju u prilog pravnom sredstvu traženom u Zahtjevu tužilac navodi da optuženi razgovara sa svojim pravnim saradnicima i učestvuje u postupku pred ovim Vijećem i Žalbenim vijećem, i to sve na engleskom jeziku. U prilog tome, tužilac se poziva na internet prezentaciju pravnog savjetnika optuženog na *pro bono* osnovi Kevina Johna Hellera, u kojoj

⁹ Odluka od 25. novembra, par. 29.

¹⁰ Zahtjev, par. 1.

¹¹ Zahtjev, par. 7-9.

¹² Optuženi je od 1974. do 1975. pohađao Univerzitet Columbia u Sjedinjenim Državama, gdje su njegove postdiplomske studije uključivale poeziju na engleskom jeziku. Zahtjev, par. 12-13.

¹³ Zahtjev, par. 12, 14-16, 17 Dodaci A, B, C, D i E.

Prijevod

je on opisao sastanak koji je imao s optuženim 8. januara 2009., tokom kog je s njim razgovarao na engleskom jeziku.¹⁴ Od 10. oktobra 2008. optuženi dostavlja podneske na engleskom i sastavlja korespondenciju na engleskom jeziku.¹⁵ Pored toga, optuženi je zatražio provjeru prijevoda na engleski jednog od njegovih podnesaka istog dana kada je primio taj prijevod.¹⁶ Tužilac dalje napominje da je optuženi dao iskaz Žalbenom vijeću u predmetu *Krajišnik* djelimično na engleskom jeziku.¹⁷

7. U slučaju da Pretresno vijeće ne bude moglo donijeti zaključak da je engleski jezik koji optuženi razumije u smislu Statuta i Pravilnika, tužilac traži da se utvrdi da dostavljanje optuženom audio dosjea na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku, praćenih transkriptima na engleskom jeziku, predstavlja oblik objelodanjivanja koji zadovoljava kriterijume iz pravila 66(A)(ii).¹⁸ U prilog tome, tužilac napominje da je svrha pravila 66(A) da se obezbijedi da optuženi može djelotvorno koristiti objelodanjeni materijal.¹⁹ Tužilac dalje navodi da optuženi dovoljno razumije engleski jezik da može koristiti transkripte na tom jeziku i da on, ako ne može do kraja razumjeti neke dijelove transkripta, može svoje razumijevanje tih dijelova lako provjeriti koristeći se audio zapisom na bosanskom/hrvatskom/srpskom, a može se i obratiti za pomoć pomoćnicima za jezička pitanja koji mu stoje na raspolaganju. Pored toga, optuženom stoji na raspolaganju pomoć "najmanje tri saradnika koji govore engleski jezik."²⁰

8. Optuženi u svom Odgovoru tvrdi da je, imajući u vidu odluke od 25. septembra i 25. novembra, ovo treći put da "tužilac nastoji izbjeći svoju odgovornost za izvršenje obaveza objelodanjivanja na osnovu pravila 66(A)", karakterišući Zahtjev kao "molbu za preispitivanje".²¹ Optuženi zatim tvrdi da je mnoge od argumenata koji se tiču njegove sposobnosti da razumije engleski jezik tužilac već iznio u svom zahtjevu za preispitivanje Odluke od 25. septembra. Jedini dodatni dokaz, po mišljenju optuženog, jeste to da je proveo godinu dana na postdiplomskim studijama u Sjedinjenim Državama, da je u službenom svojstvu imao kontakte sa predstavnicima međunarodne zajednice, učestvujući u složenim

¹⁴ Zahtjev, par. 12, 18, Dodatak F.

¹⁵ Zahtjev, par. 19. Dotična korespondencija sastoji se od pisama koja je optuženi uputio šefu službi sudskih vijeća, kao i predsjedniku Međunarodnog suda.

¹⁶ Zahtjev, par. 20.

¹⁷ Zahtjev, par. 22.

¹⁸ Zahtjev, par. 2, 23.

¹⁹ Zahtjev, par. 24.

²⁰ Zahtjev, par. 26–27.

Prijevod

političkim pregovorima; da je davao intervjue međunarodnoj štampi na engleskom jeziku; i da je više osoba, uključujući jednog od njegovih pravnih saradnika, pomenulo da je njegov engleski "vrlo dobar" ili "odličan". Međutim, po mišljenju optuženog, izuzev informacija koje potiču od njegovog pravnog savjetnika, svi ti dokazi bili su dostupni tužiocu u vrijeme podnošenja zahtjeva za preispitivanje Odluke od 25. septembra.²²

9. Kada je riječ o sposobnosti optuženog da razumije engleski jezik, on tvrdi da nema formalno obrazovanje iz engleskog jezika. Po njegovom mišljenju, tužilac je uspio da pokaže samo to da je optuženi prije više od 30 godina boravio u Sjedinjenim Državama i da je vodio razgovore na engleskom "s vremena na vrijeme prije 14 do 17 godina". On takođe tvrdi da tužilac nije pokazao da optuženi u 2009. godini dovoljno razumije engleski jezik, kao i da u periodu od 1996. do 2008. godine gotovo nikada nije govorio engleski. Pored toga, optuženi tvrdi da to što posjeduje dovoljno znanja iz konverzionog engleskog da može komunicirati sa svojim saradnicima nije isto što i dovoljno razumijevanja jezika za potrebe suđenja. Činjenica da njegovi saradnici sastavljaju podneske i korespondenciju u njegovo ime na engleskom jeziku samo svjedoči o delegiranju zadataka u njegovom timu odbrane.²³ Optuženi dalje tvrdi da ne poznaje pravne termine na engleskom jeziku i da se, stoga, ne može samopouzvano baviti pravnim pitanjima na engleskom jeziku. Optuženi zatim izjavljuje da "ima mnogo bolje razumijevanje pravnih termina na srpskom nego na engleskom jeziku" budući da "zdrav razum navodi na zaključak da neko apsorbuje značenje pravnih termina na maternjem jeziku u koji je čitavog života bio uronjen".²⁴

10. Baveći se alternativnim argumentom tužioca, optuženi ukazuje na Odluku Vijeća od 25. septembra primjećujući da tužilac nije pokazao nikakvu promjenu okolnosti koja bi opravdavala drugačiji zaključak Vijeća. On dalje tvrdi da bi ovo pravno sredstvo rezultiralo prebacivanjem tereta sa tužioca – "koji ga sa mnoštvom osoblja može snositi" – na optuženog, koji se sam priprema za suđenje.²⁵

²¹ Odgovor, par. 2–10.

²² Odgovor, par. 14–17.

²³ Odgovor, par. 19–24.

²⁴ Odgovor, par. 25–26.

²⁵ Odgovor, par. 28–31.

III. Mjerodavno pravo

11. Pravilo 3(A) Pravilnika predviđa da su "radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski". Međutim, primjena ovog pravila mora biti u skladu s pravom optuženog na pravično suđenje kako je to predviđeno u člamu 21(4) Statuta, koji predviđa, između ostalog, sljedeće:

Prilikom rješavanja po svim optužbama na osnovu ovog Statuta, optuženom se, uz puno poštovanje načela ravnopravnosti, garantuju sljedeća minimalna prava:

- (a) da bude pravovremeno i detaljno obaviješten, na jeziku koji razumije, o prirodi i razlozima optužbi protiv njega;
- (b) da ima odgovarajuće vrijeme i uslove za pripremu odbrane i komunikaciju s pravnim zastupnikom po vlastitom izboru; [...]
- (f) da ima besplatnu pomoć prevodioca ako ne razumije ili ne govori jezik koji se koristi na Međunarodnom sudu[.]

12. U praksi ovog Međunarodnog suda jasno je utvrđeno da ni pravilo 3 Pravilnika ni član 21(4) Statuta ne daju pravo optuženima da primaju sve dokumente na jeziku koji razumiju.²⁶ Naime, samo neki dokumenti, a posebno Optužnica i dokumenti koji se objelodanjuju na osnovu pravila 66(A)(i) i (ii) Pravilnika, moraju se staviti na raspolaganje optuženom na jeziku koji on razumije.

13. Pravilo 66(A)(i) i (ii) propisuje sljedeće:

- (A) Osim ako je pravilima 53 i 69 predviđeno drugačije, tužilac će odbrani staviti na raspolaganje, na jeziku koji optuženi razumije:
 - (i) u roku od trideset dana od prvog stupanja optuženog pred sud, kopije popratnog materijala koji je bio priložen uz optužnicu kad je ona podnesena na potvrdu, kao i sve prethodne izjave koje je tužilac dobio od optuženog, i
 - (ii) u roku koji je odredilo pretresno vijeće ili pretpretresni sudija imenovan u skladu s pravilom 65ter, kopije izjava svih svjedoka koje tužilac namjerava da pozove da svjedoče na suđenju i kopije svih transkripata i pismenih izjava uzetih u skladu s pravilom 92bis, 92ter i 92quater; kopije izjava dodatnih svjedoka tužilaštva staviće se na raspolaganje odbrani čim bude donesena odluka da se ti svjedoci pozovu.

²⁶ *Tužilac protiv Tolimira*, predmet br. IT-05-88/2-PT, Odluka u vezi s Tolimirovim podneskom kojim se traži prevođenje dokumenata i transkripata, 20. juli 2007., str. 3; *Tužilac protiv Naletilića i Martinovića*, predmet br. IT-98-34-T, Odluka po zahtjevu odbrane koji se odnosi na prijevod svih dokumenata, 18. oktobar 2001., str. 2; *Tužilac protiv Delalića i Delića*, predmet br. IT-96-21-T, Odluka po zahtjevu odbrane za podnošenje dokumenata na jeziku optuženog, 25. septembar 1996., par. 8.

Prijevod

14. Pravni standard za preispitivanje neke odluke Žalbena vijeće je formulisalo kako slijedi: "[V]eće ima inherentno diskreciono ovlašćenje da preispita prethodnu interlokutornu odluku u izuzetnim slučajevima 'ako se pokaže očigledna greška u rezonovanju ili ako je to potrebno kako bi se sprečila nepravda'".²⁷

IV. Diskusija

A. Preispitivanje

15. Vijeće napominje da je, u svojim odlukama od 25. septembra i 25. novembra namjerno odbilo da donese ikakve zaključke o sposobnosti optuženog da razumije engleski jezik zbog toga što su argumenti tužioca u tom pogledu bili neodređeni.²⁸ Pored toga, predmetni Zahtjev zasniva se na zbiru okolnosti, od kojih mnoge nisu nikada predočene Vijeću, za koje se navodi da ukazuju na to da optuženi razumije engleski jezik. Prema tome, Vijeće ne smatra da taj dio Zahtjeva predstavlja zahtjev za preispitivanje.

16. Međutim, isto se ne može reći za alternativni osnov tužioca. Po mišljenju Vijeća, ukoliko se utvrdi da engleski nije jezik koji optuženi razumije, tvrdnja da su obaveze iz pravila 66(A)(ii)n ispunjene objelodanjivanjem u audio formatu na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku sasvim sigurno predstavlja zahtjev za preispitivanje kako Odluke od 25. septembra tako i Odluke od 25. novembra.

B. Da li optuženi razumije engleski jezik za potrebe Pravilnika i Statuta?

17. Vijeće je pažljivo razmotrilo materijale koje mu je dostavio tužilac, uključujući više video isječaka u vezi s optuženim, čija je svrha da pokažu njegovo dobro razumijevanje engleskog jezika.

18. Prije svega, kada je riječ o video isječcima, uočljivo je da svi oni prikazuju optuženog kako daje intervju na engleskom jeziku (od kojih su neki prilično opširni), raznim uglednim

²⁷ *Tužilac protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR108bis.3, povjerljiva Odluka po zahtevu Srbije i Crne Gore za preispitivanje Odluke Pretresnog veća od 6. decembra 2005., par. 25, fusnota 40 (gdje se citira *Kajelijeli protiv tužioca*, predmet br. ICTR-98-4A-A, Presuda, 23. maj 2005., par. 203-204); vidi takođe *Ndinabahizi protiv tužioca*, predmet br. ICTR-01-71-A, Odluka po zahtjevu žalioaca za preispitivanje Odluke od 4. aprila 2006. zbog materijalne greške, 14. juni 2006., par. 2.

²⁸ Odluka od 25. novembra, par. 29.

Prijevod

međunarodnim medijima, uključujući voditelja Davida Frosta i politički magazin "60 minuta". Ti intervjui dati su u periodu od 1992. do 1995. godine. Dok ih je davao, optuženom su njegovi sagovornici postavljali više pitanja, od kojih su neka bila opširna i složena i iziskivala dobro razumijevanje engleskog jezika kako bi bila dobro shvaćena i kako bi na njih bilo odgovoreno.²⁹ Optuženom je čak postavljano više pitanja u kratkom, brzom nizu, koja su postavljana u obliku tvrdnji, optužujući ga, između ostalog, da je ratni zločinac. Kao takva, ona su iziskivala brze odgovore koje je optuženi bez izuzetka pružao.³⁰ Prema tome, po mišljenju Vijeća, čak i da odgovori i argumenti koje je optuženi iznosio u tim intervjuima nisu dati na savršenom engleskom, video isječki ipak pokazuju da je on u to vrijeme bio sposoban za razgovore i rasprave o ozbiljnim temama na engleskom jeziku, uključujući optužbe za ratne zločine koje su protiv njega iznošene. To dalje potvrđuje više međunarodnih zvaničnika koji su učestvovali u složenim političkim pregovorima s optuženim i koji su kasnije svjedočili u više predmeta pred Međunarodnim sudom. Oni svjedoče o sastancima kojima su prisustvovali na kojima je učestvovao optuženi i ukazuju na njegovu sposobnost da govori "odličan engleski".³¹

19. Vijeće ima u vidu tvrdnju optuženog da ovi isječki pokazuju samo to da je on vodio razgovore na engleskom jeziku "s vremena na vrijeme prije 14 do 17 godina" i da nema nijednog dokaza o tome da on u ovom trenutku dovoljno razumije engleski. Iako Vijeće nema nikakva direktna saznanja o sposobnosti optuženog da se služi engleskim jezikom u vrijeme dok je bio na univerzitetu Columbia, njegova sposobnost da se služi engleskim jezikom, kako to pokazuju navedeni isječki, odgovara onome što bi Vijeće očekivalo od nekoga ko je studirao na univerzitetu na kom je radni jezik engleski. Iz dokaza koji su predloženi Vijeću jasno proizlazi da njegova sposobnost da se služi engleskim jezikom nije iščezla u 14 godina koliko je u međuvremenu prošlo niti je u tom periodu umanjena. Na primjer, pravni savjetnik optuženog na *pro bono* osnovi, Kevin John Heller, iznio je tvrdnje u tom smislu prisjećajući se sastanka s optuženim na kom je s njim razgovarao o svjetskoj politici, kao i o "nekim suštinskim pitanjima" vezanim za predmet, i to sve vrijeme na engleskom jeziku.³² Pored toga, tokom svog svjedočenja na pretresu u predmetu *Krajišnik*, optuženi je bio u stanju da pročita

²⁹ Vidi npr. Zahtjev, Dodatak E, Video 4: intervju za NBC.

³⁰ Vidi npr., Zahtjev, Dodatak E, Video 4: intervju za NBC, Video 5: Razgovor s Davidom Frostom; Video 6: intervju za "60 minuta".

³¹ Vidi Zahtjev, Dodaci A, B, C i D.

³² Zahtjev, Dodatak F.

Prijevod

više odlomaka na engleskom jeziku i čak da prokomentariše jedan od njih na tom jeziku, pokazujući tako izvanredno razumijevanje sadržaja tih odlomaka.³³ Pošto je saslušalo audio zapis svjedočenja optuženog u tom predmetu, Vijeće je uvjereno da on može dobro da čita i razumije engleski jezik.

20. Daljnji dokaz koji ukazuje Vijeću na to da je optuženi sposoban za konverzaciju na engleskom jeziku i njegovo razumijevanje, čak i u kontekstu složenog krivičnog suđenja, jeste njegova sposobnost da komunicira sa svojim pravnim saradnicima i savjetnicima kao što su Peter Robinson i Kevin John Heller, kojima je obojici engleski jezik maternji. Kako to pokazuju razni zahtjevi podneseni u ime optuženog, u kojima on često izražava zahvalnost nekoj osobi angažovanoj na dotičnom zahtjevu, većina tih savjetnika i saradnika su ili osobe kojima je maternji jezik engleski ili koje dobro vladaju engleskim jezikom i obavljaju svoj rad na tom jeziku. Štaviše, većina podnesaka i odgovora optuženog podnesena je na engleskom jeziku ili su ih u cijelosti ili djelimično sastavili njegovi savjetnici, saradnici i/ili stažisti koji govore engleski jezik. Sve te dokumente je on potpisao, uz napomenu da odobrava njihove formulacije.

21. Podnesak optuženog u kom on traži provjeru prijevoda jednog od svojih ranijih zahtjeva na engleski jezik jeste još jedan pokazatelj toga da on trenutno dobro vlada engleskim jezikom. Istog dana kada je primio prijevod tog zahtjeva na engleski jezik, nakon što ga je prvobitno podnio na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku, optuženi je zatražio njegovu ispravku kako bi se obezbijedilo da prijevod tačno odražava verziju na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku.³⁴ Prema tome, optuženi je sposoban da uoči čak i neznatne greške koje naprave usmeni i pismeni prevodioci Međunarodnog suda.

22. Vijeću je poznata tvrdnja optuženog da ne poznaje pravne termine na engleskom jeziku i da te termine mnogo bolje razumije na srpskom jeziku. To naprosto može biti jedan primjer teškoća skopčanih sa samozastupanjem, koje mogu biti razriješene primjenom Sistema Međunarodnog suda za pružanje pomoći optuženima koji se sami zastupaju, uključujući pravnu podršku i jezičke usluge. To rješenje ne podrazumijeva prevođenje svakog dijela svih

³³ Zahtjev, Dodatak G. Vidi takođe *Tužilac protiv Krajišnika*, predmet br. IT-00-39-A, T. 585-586 (5. novembar 2008.).

³⁴ Zahtjev za provjeru prijevoda, 15. august 2008.

Prijevod

dokumenata koji potpadaju pod pravilo 66(A) ukoliko je jasno da optuženi razumije engleski za potrebe tog pravila.

23. Shodno tome, Vijeće je mišljenja da optuženi razumije engleski jezik za potrebe predviđene Statutom i Pravilnikom. To zapravo znači da će kriterijumi objelodanjivanja na osnovu pravila 66(A)(ii) u vezi s transkriptima biti zadovoljeni tako što će tužilac dostaviti optuženom, u skladu sa svojom ponudom, relevantne materijale putem traka u audio formatu, kojima će biti priloženi transkripti na engleskom jeziku. Naravno, sve izjave svjedoka ili transkripti koji potpadaju pod pravilo 66(A)(ii), a koji su već dostupni na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku, trebaju takođe biti objelodanjeni optuženom na tom jeziku. Vijeće takođe napominje da se ova odluka tiče samo pisanih materijala. Sve usmene komunikacije tokom postupka biće simultano prevedene na bosanski/hrvatski/srpski i svaki drugi jezik koji bude korišten.

24. Na Sekretarijatu je da odluči da li će slijediti postojeću praksu prevođenja podnesaka na bosanski/hrvatski/srpski jezik za optuženog. Ukoliko Sekretarijat odluči da nastavi s tom praksom, iz gorenavedenog ipak proizlazi da će datum zavođenja nekog dokumenta na engleski jezik od sada biti važeći datum od kog počinju teći rokovi. Drugim riječima, ova odluka će važiti samo za rokove vezane za dokumente koji budu zavedeni poslije datuma na koji je verzija ove Odluke na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku dostavljena optuženom.

25. Iz gorenavedenih razloga, nema potrebe da Vijeće razmotri alternativni zahtjev tužioca u vezi s pravilom 66(A)(ii).

V. Dispozitiv

26. Iz gorenavedenih razloga, na osnovu pravila 54 i 66(A) Pravilnika, Vijeće, ovim:

- (a) ODOBRAVA Zahtjev; i
- (b) OBAVJEŠTAVA tužioca i Sekretarijat da optuženi razumije engleski jezik za potrebe predviđene Pravilnikom i Statutom, a posebno za potrebe utvrđene odlukama Vijeća od 25. septembra i 25. novembra.

Prijevod

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/
sudija Iain Bonomy,
predsjedavajući

Dana 26. marta 2009.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]